

Hanczár Gergely – Blénessy Gabriella Oktatástechnika című könyvéről

Alighanem egyike vagyok azoknak, akiknek joguk és lehetőségük volna megírni a jó vastag, keményfedeles négyezer-hétszázötven forintos „Oktatástechnika” címet viselő könyvet. Amolyan igazi alapmű lenne, ami minden fontosabb pedagógiában érintett embernek ott kéne legyen a polcán, mint egyfajta impozáns "státusszimbóleum" az igazgatói szobában. Még nem vagyok benne biztos, hogy nem írom meg, de eléggé gyanús.

Részlet a könyvből

Imádom nézni a háború előtti és utáni oktatófilmeket. Van egy nagykedvencem a hatvanas évek elejéről. Egy ukrán sportember, legalábbkétméteres, be van öltözve hatalmas bundába, fején usánka. Másodpercenként 16 kockán, fekete-fehéren villódzva, némán tanít síelni. Jön le hókében a hegyről a fa léceivel, suta mozgással, ügyetlen operatőr igyekszik valamennyire követni, de még nincs zoom-objektív, és feltehetően hidegtűzően olajozott állványuk sem volt. Ugyanebben a sorozatban van egy mindenütt csimbókosan szőröslány, aki a medence mellett a bizonyára dermesztően hideg metlahin mutatja, hogy hogyan kell úszni. Van minden úszásnemhez egy-egy doboznyi film. Egyszer egy bulin vetítettem őket.

Nagy kedvencem még a "parfétorta készítése és díszítése" illetve a „vadászbalesetek” című több százas diasorozat, amit nem lehet elmondani, hogy mekkora vizuális élmény végignézni. A diákat összekeverve vetítve bármilyen esti szórakozóhely falán megállja a helyét.

Van még egy körfolyamat-illusztráló készségünk is. Egyszer eljöhetne a Fábri és a pocsék áruk fórumába elvihetne néhányat. Vannak ehhez akészséghez fóliáink is. Például a szülés. A mai napig nem értem, hogy a szülésben mi a körfolyamat. Azon kívül, hogy a gyerek a mozgó ábra szerint csavarodva jön ki az anyából. Mint egy csavaranyából. [...]

Én az a generáció vagyok, akit megpróbáltak iskolában iskolatévével tanítani. Most is emlékszem, hogy milyen szánalmas volt az egész. Gondolom valami zseniális elme, a tervgazdálkodás egy gyöngyszemerájött, hogy mekkorát lehetne segíteni a világon, ha a sok szar tanár helyett végre a legtehetségesebbek tanítanának a tévén keresztül tízezreket. Ma is emlékszem, hogy mit összevihogtunk a patetikus mozdulatokon, beállításokon és a dajka-margitos hangszínen, amikor a korszak igencsak fejletlen oktatófilmjeit ott megszentelten kellett volna végigámuljunk. Tíz méterről meregettük a szemünket egy szellemképes, tojás alakú junosztúra, ami egy szekrényajtó árnyékában állt a déli fekvésű tanteremben. Persze az is vicces volt, hogy így az egész országban egyszerre kellett legyen a hatodikos biológiaóra. Emlékszem most is, hogy szegény szerencsétlen földrajz-biológiatanárunk csak állt, nézte ő is a tévét, és mondott volna néha valamit, de hát nem lehetett, mert a tévé üvöltve recsegett.

Mellesleg gondolom, nem mi voltunk az országban az egyetlen nemtökéletesen a TERV szerint haladó osztály. Betegségek, iskolanap, osztálykirándulás stb. miatt volt pár órányi csúszásunk az iskolatévéhez képest. Alighanem még erőteljesebben próbáltak volna kicsinálni, ha abban a korban kellett volna tanítanom. Nyilván szoltam volna minden fórumon, hogy ne csináljunk magunkból hülyét. Hát akkor bizony sikerült a pedagógustársadalomnak hülyét csinálnia magából. Nembaj, mert legalább megtanultuk belőle mi diákok, hogy „az élet nem habostorta”.

A koncepciók kutatások meg gondolom bizonyították, hogy ez mennyire hatékony. Biztos voltak olyanok, akik belülről jövően lelkesedtek, még ha bizonyára színlelni is megérte a lelkesedést.

Nem tudjuk elképzelni, hogy mekkorát vesztett a világ azzal, hogy a Hofi csak a tíz plusz négy kismalacos történetét írta meg, és nem terjesztette ki mondanivalóját az oktatástechnikai kutatásokra. Istenem, de jó lenne Hofit most ideidézni! De mivel ő nem ért rá, helyette Einstein: „A világon két dolog végtelen: az emberi hülyeség és a világegyetem”. Bár a másodikban nem vagyok biztos.